

DET KONGELIGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref
13/4318

Dato
30.01.2014

Avgjørelse av klage om kvotejakt på gaupe i region 6 i 2014

Klima- og miljødepartementet viser til klage fra Fosen naturvernforening datert 16. desember 2013, Bygdefolk for rovdyr datert 29. desember 2013, Naturvernforbundet datert 6. januar 2014 og Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk, Fosen reinbeitedistrikt og Nord-Trøndelag Reinsamelag datert 10. januar 2014 på rovviltnemnda i forvaltningsregion 6 (Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag og Møre og Romsdal) sitt vedtak av 20. desember 2013 om kvotejakt på gaupe i regionen i 2014.

Klima- og miljødepartementet endrer delvis rovviltnemnda i region 6 sitt vedtak 20. desember 2013 om kvotejakt på gaupe i 2014. Det settes en totalkvote for jakta på 11 dyr, med en hunddyrvote på 4 dyr over ett år. Dette innebærer at nemndas vedtak om størrelse på totalkvoten for jakt i områder uten mål om yngling opprettholdes, mens det ikke åpnes for jakt i områder som er prioritert til yngling av gaupe i forvaltningsplanen. Kvoten fordeles slik at det kan skytes 1 gaupe i kvotejaksområde 3 (Oppdal og Rennebu kommuner), 5 gauper i kvotejaksområde 10 og 11 (Snåsa (øst for E6), hele Røyrvik og Lierne, samt Namsskogan og Grong kommuner øst for E6) og 5 gauper i kvotejaksområde 15 (Fosenhalvøya inkludert hele Namdalseid kommune og de deler av Namsos kommune som ligger sør for Namsenfjorden og vest for Løgnin). Hunddyrvoten gjelder i de områdene der det åpnes for jakt med kvote. Det gis ingen reservekvote. Tildelte gauper kan ikke flyttes fra et kvotejaksområde til et annet, men det skal gjøres unntak fra dette i tilfelle overskyting i et kvotejaksområde. Kvotejaksområder kan ikke slås sammen under jakta. Som i rovviltnemndas vedtak åpnes det for kvotefri jakt i Møre og Romsdal, bortsett fra i kommunene Halså, Tingvoll, Rindal, Surnadal, gamle Aure og den delen av Sunndal kommune som ligger nord for elva Driva. Departementet viser til at forvaltningsregion 6 ligger under det nasjonalt fastsatte regionale målet for gaupe. En effektivering av nemndas kvote vil høyst sannsynlig medføre en ytterligere bestandsreduksjon i regionen og innebære en stor sannsynlighet for at det nasjonalt fastsatte bestandsmålet i regionen ikke nås etter årets yngling. Av hensyn til beitenæringen har departementet opprettholdt nemndas vedtak om totalkvoten i områder som ikke er prioritert som yngleområder.

Departementets klagevedtak er i samsvar med naturmangfoldloven § 16, og målet om at gaupebestanden skal forvaltes så nær bestandsmålet som mulig. Klagen er dermed delvis tatt til følge.

Bakgrunn

Rovviltnemnda i region 6 vedtok 21. november 2013 kvote for gaupejakt i regionen i 2014. Kvoten ble satt til 20 gauper, hvorav 12 voksne hunndyr. Reservekvoten var på 4 dyr, hvorav 2 hunngauper 1 år og eldre. Kvoten ble fordelt på fire kvotejaksområder i områder uten mål om yngling av gaupe.

Nemndas vedtak av 21. november 2013 ble påklaget av Norges Jeger- og fiskerforening avdeling Nord-Trøndelag 6. desember, Bygdefolk for rovdyr 10. desember, Fosen naturvernforening 16. desember og Nord-Trøndelag Sau og Geit 16. desember 2013. Rovviltnemnda fatta 20. desember 2013 nytt vedtak for kvotejakt av gaupe i regionen. Kvoten ble satt til 17 gauper, hvorav 10 voksne hunngauper. Reservekvoten var på sju dyr, hvorav to hunngauper ett år og eldre. Kvoten ble fordelt på alle 15 kvotejaksområdene.

Nemndas vedtak av 20. desember 2013 ble påklaget av Naturvernforbundet 6. januar, Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk 10. januar og Nord-Trøndelag Reinsamelag 10. januar 2014. Bygdefolk for rovdyr opprettholdt i brev datert 29. desember sin klage av 10. desember 2013. Fosen naturvernforening klagde 16. desember 2013 på nemndas første vedtak. Nemnda opplyser at klagen ble lagt frem innen klagefristen, men på grunn av forsinkelser i Fylkesmannen i Nord-Trøndelag (sekretariatet for nemnda) sitt arkiv, var ikke klagen kjent for sekretariatet eller nemnda under nemndas første behandling av klagen knyttet til kvotevedtaket. Klagen fra Fosen naturvernforening behandles derfor i forbindelse med klagen på nemndas vedtak av 20. desember 2013. Fosen reinbeitedistrikt klagde i e-post datert 10. januar. Klagen ble ikke registrert av sekretariatet før møte med behandling av klagen ble gjennomført, men ble ettersendt til Klima- og miljøverndepartementet av sekretariatet 17. januar.

Nemnda vurderte klagen 13. januar 2014, og nemnda fant ikke at det fremkom ny informasjon i klagen. Utover en presisering av en inkurie, med tilhørende anbefaling, opprettholdt derfor nemnda sitt vedtak av 20. desember 2013. Klagen ble oversendt Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse 13. januar 2014. Kopi av oversendelsen ble sendt til klagerne. Departementet har før behandlingen av klagesaken vært i telefonkontakt med nemndas sekretariat og fått avklart at rovviltnemndas oversendelse ikke er å anse som et nytt vedtak, selv om nemnda bruker vedtaksbegrepet. Nemnda ser på sin oversendelse som en faglig presisering til departementet. Klima- og miljødepartementet har på den bakgrunn behandlet saken som en klagesak etter at den er ferdig forberedt av rovviltnemnda.

Miljødirektoratets faglige tilrådning ble oversendt departementet 10. januar 2014. Departementet har per telefon henvendt seg til Miljødirektoratet for å avklare om de på bakgrunn av rovviltnemndas oversendelse av 13. januar 2014 har ytterligere faglige råd i saken. Direktoratet har meldt tilbake at nemndas forberedelse av saken ikke nødvendiggjør endringer eller tilføyelser i direktoratet faglige tilrådning.

Klagernes anførsler

Fosen naturvernforening

Fosen naturvernforening mener at nemndas vedtak ikke er i tråd med lovgrunnlaget. Videre at vedtaket ikke baseres tilstrekkelig på at gaupebestanden er på vei nedover etter historisk høy avskyting de siste år, og lite felt gaupe i 2012 og 2013. Klager viser til at vedtaket ikke baseres på at skadeomfanget er redusert med over 50 % siden 2009, og med 30 % når det gjelder husdyr fra 2011 til 2012. Videre mener klager at kvotevedtaket ikke tar hensyn til gaupas rolle i naturens samspill, eller at det tar tilstrekkelig hensyn til at det opprettholdes et godt nok genetisk grunnlag for gaupa. Fosen naturvernforening mener også at vedtaket er feilaktig begrunnet med at det vil være noe av det viktigste for å hjelpe beitenæringen på Fosen. Klager viser også til at oppdelingen i prioriterte beiteområder og prioriterte rovdryområder er mer til skade enn til gagn. På denne bakgrunn mener klager at kvoten må reduseres fra 20 gauper til 10 gauper, at hunndyrkvoten reduseres til 5 dyr, at det ikke gis tilleggskvote og at kvoten i kvotejaksområde 15 (m/Fosenhalvøya) reduseres fra 10 til 5 dyr. Klager ber om at vedtaket gis oppsettende virkning. I klagen tas det også opp andre anførsler, som ikke anses relevant for saken og derfor ikke drøftes videre i denne avgjørelsen.

Bygdefolk for rovdyr

Bygdefolk for rovdyr opprettholder sin klage av 10. desember 2013. Videre vises det til at det ikke ble gitt et grunnlagt svar på momentene fra deres klage på vedtaket av 21. november 2013. Klager mener at sannsynligheten for at nedgangen i bestanden vil fortsette er stor, og at det ikke bør gjennomføres jakt i denne regionen i 2014. Det vises til rovviltforliket, der det presiseres at antall ynglinger skal ligge så nært bestandsmålet som mulig. I klagen av 10. desember 2013 viser Bygdefolk for rovdyr til at det har vært en stor nedgang i antall registrerte ynglinger. Videre at utgangspunktet for beregning av bestanden jakt i 2013 er feil, og at kvotevedtaket vil innebære en avgang på nær 43 % av bestanden. Klager viser til kommentarene til § 7, og at kravet til presisjon i forvaltningsvedtak øker jo nærmere ned mot bestandsmålet den aktuelle rovviltart forvaltes. Klager mener at det ikke er tilstrekkelig å ikke vedta kvoter i yngleområdet og innføre hunndyrkvote i områder uten mål om yngling, og at det burde være jaktstopp på gaupe i region 6 i 2014.

Naturvernforbundet

Naturvernforbundet mener at det i vedtaket av 20. desember 2013 er innført et nytt prinsipp der målet er at jegere skal få jakte gaupe hvert år. Klager påpeker at treårs gjennomsnittet for bestanden på 13,3 ynglinger er lagt til grunn for kvotefastsettelsen i det første vedtaket, og at dette er feil. Klager viser til at registrerte ynglinger er lavere enn delmålene nemnda har satt i Møre og Romsdal og Sør-Trøndelag. Videre at det har vært et høyt jaktuttak i Nord-Trøndelag de siste årene, og at det har hatt en betydelig påvirkning på bestanden. Naturvernforbundet mener det er knyttet usikkerhet til bestandsstørrelsen i fylket, og at man bør benytte føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9. Det vises til at av seks ynglinger i Nord-Trøndelag i fjor, var tre av disse innenfor områder med mål om yngling. Naturvernforbundet reagerer også på at nemnda skriver at dårlig sporingsforhold, og at jakta ble stoppa første dag i områder med mål om yngling, kan ha medført underreportering av familiegrupper. Det vises til at man ikke kan se bort fra tall fra Rovdata, og at en mindre korreksjon eventuelt bare kan gjøres om man har en ordentlig vurdering av faktorene som kan gi et annet resultat. Videre går klager ut fra at det fortsatt ble jaktet i resten av områdene i hele jaktperioden, og at en eventuell kunnskapsmangel dermed ikke dekker hele området. Klager mener at forvaltningen må ta utgangspunkt i at man ikke tar ut flere gauper enn avkastningen, og at de aktuelle dyrene må

tas ut i områder uten mål om yngling, helst der tapene er størst. For å opprettholde seks familiegrupper i Nord-Trøndelag, kan det tas ut sju gauper. Videre at det må tas høyde for at det er sannsynlig at målene for Møre og Romsdal og Sør-Trøndelag ikke nås, ved fastsettelse av kvote for Nord-Trøndelag. Klager mener det er et fremskritt at det er satt en hunddyrkvote, men at denne er høy. Videre at det ikke er grunnlag for å sette en reservekvote i noen av fylkene. Naturvernforbundet ber om at kvoten får utsatt iverksettelse.

Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk

Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk viser til at familiegrupper som opptrer sammen er unntatt fra tillatelsen, og klager på dette når det gjelder kvotejaksområde 10 og 11 (Indre Namdal) og kvotejaksområde 15 (Fosen). Dette er områder som ikke er prioritert som områder med mål om yngling. Klager mener nemnda ikke kan sette tilside innarbeidet praksis i henhold til forvaltningsplanen. Det pekes også på forutsigbarhet for den betydelige tamreindrifta i de aktuelle jaktområdene. Klager mener videre at endringer på tvers av forvaltningsplanen ikke kan gjøres gjennom enkeltvedtak, og ber derfor nemnda endre vedtaket slik at familiegrupper av gaupe ikke er unntatt fra tillatelsen i kvotejaksområde 10, 11 og 15.

Fosen reinbeitedistrikt

Fosen reinbeitedistrikt klager på at det ikke er tillatt med uttak av familiegrupper av gaupe i kvotejaksområde 15. Det vises til forvaltningsplanen, der det ikke er mål om yngling på blant annet Fosenhalvøya. Klager ber om at nemndas vedtak oppheves, og at det åpnes for jakt på familiegrupper i kvotejaksområde 15, Fosenhalvøya.

Nord-Trøndelag Reinsamelag

Nord-Trøndelag Reinsamelag er svært kritisk til nemndas vedtak av 20. desember, både på grunn av vedtatte forskyvning av kvoten, men ikke minst på grunn av nemndas argumenter for å gjøre om på sitt vedtak av 21. november. Nord-Trøndelag Reinsamelag viser til at forvaltningsplanen legger opp til å "flytte" deler av bestanden sørover i regionen, og at vedtaket av 21. november ville kunne bidratt med å gi tapsreduksjon i Nord-Trøndelag. Reinsamelaget mener at det nye vedtaket er i strid med målsetningene for gaupeforvaltningen i forvaltningsplanen. Videre at bestandsregistrering ikke er et argument for å tildele kvote og at dersom bestanden ikke er tilstrekkelig stor, som er tilfellet i Sør-Trøndelag og Møre og Romsdal, skal den heller ikke jaktes på. Om nemnda går for å åpne for jakt i hele regionen, mener klager at kvoten må legges på en mal lik fjorårets, med lav hunddyrkvote innenfor yngleområdene og ingen hunddyrkvote i områder uten mål om yngling. Konsekvensen av å ikke oppnå delmålene i regionen er at beitenæringa i Nord-Trøndelag blir skadelidende, fordi Nord-Trøndelag må ta en større del av ansvaret for det regionale målet. Det vises også til skadesituasjonen i de ulike fylkene.

Rovviltnemndas vurdering

I oversendelsen til departementet uttaler rovviltnemnda i forvaltningsregion 6 blant annet følgende:

"Med bakgrunn i klagene fra NJFF avd. Nord-Trøndelag og Nord-Trøndelag Sau og Geit fattet rovviltnemnd under telefonmøte fredag den 20. desember nytt vedtak om kvote for kvotejakt på gaupe i 2014. Rovviltnemnda reduserte både startkvote og hunddyrkvote, men ønsket å spre kvoten over et større område. Begrunnelsen for nytt vedtak var at nemnda er

opptatt av å legge til rette for en forvaltning som bidrar til en best mulig bestandsregistrering og samtidig bidra til å opprettholde en best mulig jaktkompetanse i hele regionen. Med bakgrunn i dårlige sporingsforhold vinteren 2012/13, samt at kvotejakta ble stoppet allerede første dag i områdene med mål om yngling, kan ha medført til underrapportering av familiegrupper. For å fange opp dette og få en et best mulig grunnlag for bestandsregistrering ønsket nemnda å slå sammen kvotejaksområder. Nemnda viste også til den todelte målsettingen i rovviltforliket.

Rovviltnemnda kan ikke se at klagen fremskaffer informasjon som ikke var kjent/tilgjengelig for rovviltnemnda når nytt vedtak om kvote ble fattet den 20. desember 2013. Fordeling av kvoten over et større areal/flere kvotejaksområder ble diskutert av nemnda i forkant av vedtaket den 21. november 2013, men nemnda valgte da å følge sekretariatets innstilling til vedtak. Dette ble endret med bakgrunn i klagen fra NJFF avd. Nord-Trøndelag og Nord-Trøndelag Sau og Geit. Alle momenter som kommer frem i klagen er diskutert av rovviltnemnda i forbindelse med fastsettelse av kvote for kvotejakt på gaupe i 2014, enten i forbindelse med opprinnelige vedtaket den 21. november eller under telefonmøte den 20. desember der det ble fattet nytt kvotevedtak.

Når det gjelder BFR sin vurdering om usikkerheten rundt bestandssituasjonen for gaupe i region 6 viser nemnda til NINA Rapport 960 (2013). Dette er den best tilgjengelige kunnskapen om bestandssituasjonen for gaupe i regionen og den viser at Nord-Trøndelag er på det fylkesvise bestandsmålet fastsatt av rovviltnemnda gjennom forvaltningsplanen. Sør-Trøndelag og Møre og Romsdal ligger godt under de fylkesvise bestandsmålene.

Rovviltnemndas vedtak:

Rovviltnemnda kan ikke se at klagen har fremkommet ny kunnskap som tilsier at vedtaket bør omgjøres og opprettholder derfor i utgangspunktet sitt vedtak datert 20. desember 2013 om kvote for kvotejakt på gaupe i region 6 i 2014. Imidlertid ønsker nemnda å presisere at ved en injurie så er det ikke kommet frem at fredningen av familiegrupper og hunddyrkvoten kun gjelder i områder med mål om yngling. Med bakgrunn i dette reduserer nemnda hunddyrkvoten fra 10 voksne hunddyr til 3 voksne hunddyr.”

Miljødirektoratets merknader

I den faglige tilrådingen mottatt av departementet 10. januar 2014, uttaler Miljødirektoratet blant annet følgende:

”Om overvåking av gaupe og bestandssituasjonen i Norge og innenfor regionene:

Rovdata har ansvaret for formidling, drift og utvikling av det nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt. Rovdata er den sentrale leverandør av data om status og utvikling i rovviltbestandene til alle forvaltningsledd. NINA rapport 960: Antall familiegrupper, bestandsestimater og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2013 gir den siste oppdaterte oversikten over antall dokumenterte ynglinger av gaupe i hver region, og for hele landet. Årene 2011, 2012 og 2013 er det registrert henholdsvis 74, 69 og 59 ynglinger av gaupe på landsbasis. Antall ynglinger i 2013 tilsvarer en estimert minimum totalbestand på 320-349 dyr. Miljødirektoratet konstaterer at det nasjonale bestandsmålet på 65 årlige ynglinger av gaupe ikke ble nådd i Norge i 2013.

I region 2, 3, 6 og 8 er det før jakt i 2013 registrert henholdsvis 16,5, 7,5, 8 og 10 ynglinger av gaupe. Region 6 er under det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen på 12 årlige ynglinger. Resterende regioner ligger enten på eller over de nasjonale bestandsmålene for regionene. Tre års gjennomsnitt viser at alle regionene er over de nasjonale bestandsmålene for regionene og nemndene har dermed myndighet til å fastsette kvote for jakt på gaupe.

Om gaupas forventede utvikling i Norge og innenfor region 2, 3, 6 og 8:

Norsk institutt for naturforskning (NINA) introduserte i 2011 en prognosemodell for beregning av bestanden av gaupe i Norge (NINA rapport 774). Modellen kan benyttes til å forutsi bestandsstørrelse av gaupe fremover i tid, samt å beregne hvilken effekt ulike jaktuttak vil ha på bestanden før jakt den påfølgende vinteren. Dette som en hjelp til å redusere utfordringene med å stabilisere utviklingen av gaupebestanden, siden en tidligere har vært nødt til å ta utgangspunkt i fjorårets familiegruppetellinger når årets kvoter skal fastsettes. Modellen baserer seg på tidsserien med tellinger av familiegrupper og uttak av gauper bakover i tid for å beregne en prognose fremover i tid.

I NINA rapport 960 vises det til prognosen som ble gitt for 2013 på landsbasis og til antall familiegrupper som ble påvist før jakt i 2013. Det ble estimert mellom 60 og 82 ynglinger, mens det ble registrert 59 ynglinger. Det vil si en overestimert på ca 19 %. Årsaken er færre antall registrerte ynglinger i tre regioner, deriblant region 6, enn det prognosen forutsa. For region 2, 3 og 8 er prognosen og registreringene for 2013 mer i samsvar. Som det tidligere er beskrevet i NINA rapport 774 er usikkerheten i estimatene til modellen er større for de regionspesifikke prognosene enn for landet som helhet. Små bestander er mer påvirket av mellomårsvariasjoner i f.eks fødsels- og dødsrater, som ikke vil fanges like godt opp i prognosemodellen som i den ordinære overvåkingen. Modellen er allikevel den best tilgjengelige kunnskapen om bestandssituasjonen for gaupe i Norge for 2014.

Prognosemodellen kan også anvendes til å beregne hvor store uttak en region kan ha, når regionen befinner seg i nærheten av bestandsmålet og det er ønskelig med en stabilisert bestand. For landet som helhet viser modellen at en kan høste 0,43 voksne hunndyr pr registrerte familiegruppe hvis en ønsker en stabilisert bestand rundt bestandsmålet. Modellen viser også at en kan høste 1,27 gauper pr registrerte familiegruppe hvis en ønsker en stabilisert bestand rundt bestandsmålet.

For å holde en stabiliserte bestander av gaupe i region 2, 3, 6, og 8 på hhv 12, 5, 12, og 10 årlige ynglinger av gaupe gir modellen et estimert totaluttak på 15 gauper hvorav totalt 5 voksne hunndyr i region 2, 6 gauper hvorav 2 voksne hunndyr i region 3, 15 gauper hvorav 5 voksne hunndyr i region 6 og 12 gauper hvorav 4 voksne hunndyr i region 8.

Miljødirektoratets vurdering og faglige tilråding

Det følger av naturmangfoldloven § 8 første ledd at beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om bl.a. arters bestandssituasjon samt effekten av påvirkninger. Miljødirektoratet har i sin faglige tilråding lagt vekt på NINA rapport 960 med rapporterte tall for bestandsstatus i 2013.

I 2013 var nedgangen i antall familiegrupper av gaupe i Norge størst i region 4 (Østfold, Oslo og Akershus) og region 6 (Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag). I region 4 var nedgangen på 4 familiegrupper før jakt i 2013 i forhold til året før, og i region 6 er nedgangen på 6 familiegrupper. Det er også i disse regionene prognosemodellen viser de

største avvikene mellom registrerte familiegrupper og prognosen for 2013. I 2013 ble metodikk for overvåking av gaupe samordnet mellom Norge og Sverige for i større grad å samordne forvaltningen på tvers av grensen. Ved å sammenligne ny og gammel metodikk

viser resultatene endringer i region 5, 6, 7 og 8, med 1 til 2 færre familiegrupper i hver region. Ny metodikk har ført til at NINA så langt ikke har beregnet prognoser for 2014, da gammel metodikk må kalibreres til ny metodikk. Det er dermed ikke beregnet prognoser for gaupebestanden i 2014. Ny metodikk viser for øvrig at det ikke er registrert noen differanse mellom ny og gammel metodikk for antall familiegrupper i region 2, 3 og 4. (...)

Region 6

Bestandsmålet i region 6 ligger under det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen med fire familiegrupper. Region 6 skal oppfylle det nasjonale bestandsmålet på 12 årlige familiegrupper av gaupe. Rovviltnemnda har vedtatt en forvaltningsplan som beskriver i hvilke områder av regionen familiegruppene skal fordeles, det vil si områder med mål om ynglinger av gaupe og områder uten mål om yngling.

Registreringer av familiegrupper fra 2010 til 2012 viser at regionen har ligget omtrent på bestandsmålet i områder med mål om yngling. I områdene uten mål om yngling har det vært en nedgang i antall registrerte familiegrupper. Dette er en ønsket utvikling jf. prinsippet om geografisk differensiert forvaltning og det nasjonale bestandsmålet for regionen. Nedgangen i antall registrerte familiegrupper i 2013 har medført en ytterligere nedgang av familiegrupper i områder med mål om yngling. NINA rapport 960 og fordelingen av familiegrupper i region 6 viser, ved å jamføre de med områder med og uten mål om yngling i regionen, at antall familiegrupper er under bestandsmålet for regionen i områder med mål om yngling. Av 8 registrerte ynglinger før jakt i 2013 er tre av disse ynglingene innenfor områder med mål om yngling. Direktoratet viser også til at det under kvotejakten i 2013 ble skutt totalt 15 gauper hvorav 6 voksne hunndyr. Avgangen i regionen i 2013 medfører forsiktighet i forhold til kvotestørrelse i 2014.

Miljødirektoratet konstaterer at det i områder med mål om yngling er satt en startkvote på 6 gauper. I områder uten mål om yngling er det satt en startkvote på 11 gauper. Hunndyrkvoten er satt til 10 dyr over ett år. I tillegg er det satt en reservekvote på inntil 7 dyr med en hunndyrkvote på 2 voksne dyr. Vi konstaterer at det er satt høye kvoter i områder med mål om yngling til tross for at regionen ligger godt under det nasjonalt fastsatte bestandsmålet. Det vises i denne sammenheng til rovviltforliket fra 2011 der det er presisert at soneinndelingen skal forvaltes tydelig. Miljødirektoratet kan ikke se at kvoten er fordelt i henhold til dette. Vi viser også til at det ut ifra kvotefastsettelsen kan felles totalt 6 voksne hunndyr i områder med mål om yngling. Direktoratet kan ikke se at vedtatte kvote for jakt på gaupe i region 6 i 2014 vil medføre en gaupebestand liggende rundt bestandsmålet. En effektivisering av vedtatte kvote vil høyst sannsynlig medføre en ytterligere bestandsreduksjon i regionen og en stor sannsynlighet for at det nasjonalt fastsatte bestandsmålet i regionen ikke nås etter årets yngling. Gjeldende kunnskap om gaupas bestandsdynamikk publisert gjennom ovennevnte prognosemodell, tilsier en lavere total- og hunndyrkvote i områder med mål om yngling av gaupe.

Med bakgrunn i bestandssituasjonen før jakt i 2013 tilrår Miljødirektoratet en total kvote på 10 gauper i region 6 i 2014, med en hunndyrkvote på 4 dyr over ett år. Vi tilrår at kvoten fordeles i samsvar med sekretariatets innstilling til vedtak i møte i Rovviltnemnda for region

seks den 21. november 2013, med unntak av kvotejaksområde 10 og 11: 4 gauper og kvotejaksområde 15: 5 gauper. Det tilrås ingen reservekvote i regionen og det tilrås ikke å flytte tildelte gauper fra et kvotejaksområde til et annet, eller sammenslåing av kvotejaksområder underveis i kvotejakta. Det tilrås fremdeles kvotefri jakt i Møre og Romsdal, bortsett fra i kommunene Halså, Tingvoll, Rindal, Surnadal, gamle Aure og den delen av Sunndal kommune som ligger nord for elva Driva.”

Klima- og miljødepartementets vurdering

Saken behandles etter viltloven § 9, naturmangfoldloven (nml.) §§ 16 og 77, og rovviltforskriften (rov.) §§ 4, 7 og 11. Departementet legger, i henhold til nml. § 7, i sin vurdering prinsippene i nml §§ 8-10 og § 12 til grunn som en integrert del av avgjørelsen. Også forvaltningsmålet for arter i nml. § 5 trekkes inn i skjønnsvurderingen. Det samme gjelder nml. § 14 om andre viktige samfunnsinteresser. Prinsippet i nml. § 11 er ikke relevant i denne saken, fordi det ikke er aktuelt å stille fordyrende vilkår.

Det er et vilkår for jakt på gaupe at best tilgjengelig dokumentasjon tilsier at gaupe produserer et høstingsverdig overskudd, jf. nml. § 16 tredje ledd. Videre følger det av nml. § 16 fjerde ledd at ved avgjørelsen om å tillate høsting og om fremgangsmåten ved høsting, skal det legges vekt på artens funksjon i økosystemet og den virkningen høstingen kan ha på det biologiske mangfoldet for øvrig. Det skal også legges vekt på artens betydning for næring eller rekreasjon, høstingstradisjon i vedkommende område og på skade som arten gjør.

For gaupe har rovviltnemnda myndighet til å fatte vedtak om kvoter for jakt når bestanden, basert på et treårs gjennomsnitt av bestandsstatus, ligger over bestandsmålet, jf. rovviltforskriften §§ 7 og 11. To klagere anfører at treårs gjennomsnittet for bestanden (13,3 ynglinger) er lagt til grunn for kvotefastsettelsen i det første vedtaket, og at dette er feil. Departementet vil påpeke at treårs gjennomsnittet av bestanden er bestemmende for nemndas myndighet, mens kvoten for jakt på gaupe må ta utgangspunkt i siste tilgjengelige bestandsstatus. Departementet konstaterer at nemnda har myndighet til å fatte vedtak om kvote for jakt på gaupe i 2014. Rovviltnemnda skal i forbindelse med kvotefastsettelsen bl.a. gjøre en samlet vurdering av bestandens status og forventede utvikling, og sannsynliggjøre at bestanden etter neste yngling vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen, jf. kommentarene til rov. § 7 annet ledd. Departementet merker seg at rovviltnemnda i sitt vedtak av 20. desember 2013 og i sin oversendelse av klagen begrunner fordeling av kvoten med at nemnda er opptatt at å legge til rette for en forvaltning som bidrar til en best mulig bestandsregistrering og samtidig bidrar til å opprettholde en best mulig jaktkompetanse i hele regionen. Flere klagere er uenig i disse begrunnelsene. Departementet mener det er viktig med lokal deltakelse i overvåkingsarbeidet, og at mange gaupefamilier kan oppdages gjennom sporing under jakt. Departementet viser til at vi i spørsmålet om kvotefastsettelse har lagt større vekt på at kvoten settes slik at det sannsynliggjøres at bestandsmålet vil nås etter neste års yngling.

Ved behandlingen av St. meld. nr. 15 (2003-2004) *Rovvilt i norsk natur*, fastsatte Stortinget nasjonalt bestandsmål for gaupe på 65 årlige ynglinger, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004). Gjennom ny stortingsbehandling våren 2011 ble bestandsmålet for gaupe videreført, jf. rovviltforliket (Representantforslag 163 S (2010-2011)) punkt 2.1.7. Videre går det frem av rovviltforliket at forvaltningen skal skje på en slik måte at bestanden over tid ligger så nær

bestandsmålet som mulig. Det nasjonale bestandsmålet er fordelt på syv av de åtte forvaltningsregionene for rovvilt, jf. rov. § 4. For region 6 er bestandsmålet 12 årlige ynglinger av gaupe, jf. rov. § 4 første ledd bokstav f. Rovviltnemnda i region 6 har i forvaltningsplanen fordelt det nasjonalt fastsatte bestandsmålet i delmål for hvert fylke. Ved vurdering av måloppnåelse ser departementet på det totale antall registrerte familiegrupper i regionen som helhet, men vurderer også kvotefastsettelsen opp mot de regionalt fastsatte delmålene.

Gaupa er klassifisert som sårbar på Norsk rødliste for arter 2010. Når det gjelder bestandssituasjonen for gaupe, vises det til informasjon fra Rovdata (Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt), NINA Rapport 960. I 2013 var det på landsbasis registrert 6 færre familiegrupper enn det nasjonale bestandsmålet på 65 årlige ynglinger i Norge. Dette er en nedgang i forhold til tidligere år hvor det har blitt registrert henholdsvis 80 (2010), 74 (2011) og 69 (2012) ynglinger. I region 6 har det de siste tre årene vært en nedgang i antall årlige ynglinger med henholdsvis 18, 14 og 8 familiegrupper før jakt i 2011, 2012 og 2013. Bestandsmålet i region 6 er derfor ikke nådd. Før jakt i 2013 var tre av de åtte registrerte familiegruppene registrert innenfor områder med mål om yngling. Departementet viser videre til Miljødirektoratets faglige tilråding der det er gitt en grundig redegjørelse for bestandssituasjonen og prognose for bestandsutvikling i region 6. Effekten av påvirkninger behandles under nml. § 10 nedenfor. Departementet anser at kunnskapsgrunnlaget i hovedsak er basert på eksisterende og tilgjengelig kunnskap. Kravet i nml. § 8 er dermed oppfylt.

Nml. § 5 sier at målet er at artene og deres genetiske mangfold skal ivaretas på lang sikt, og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. På rovviltfeltet må forvaltningsmålet i nml. § 5 ses i sammenheng med de vedtatte bestandsmål, og forstås slik at det ikke er til hinder for en geografisk differensiert rovviltforvaltning, jf. Ot. prp. nr. 52 (2008-2009) s. 376. Når det gjelder gaupe er prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning konkretisert i rov. § 3 og § 4 og i den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i region 6.

Når det gjelder effekten av påvirkninger, jf. nml. § 10, foreligger det betydelig kunnskap om den samlede belastningen som arten blir utsatt for. Utover enkelte påkjørsler og tilfeller av sykdom, skjer avgangen av gaupe i hovedsak gjennom kvotejakt og skadefelling, slik at miljøforvaltningen i stor grad har oversikt over den samlede belastningen. Når det gjelder fastsettelsen av størrelsen på kvoten for jakten, har flere klagere anførsler til dette, jf. redegjørelsen over om klagers anførsler. Departementet viser til at direktoratet i sin faglige tilråding sier at en effektuering av vedtatte kvote høyst sannsynlig vil medføre en ytterligere bestandsreduksjon i regionen og en stor sannsynlighet for at det nasjonalt fastsatte bestandsmålet i regionen ikke nås etter årets yngling. Direktoratet viser til at gjeldende kunnskap om gaupas bestandsdynamikk publisert gjennom NINAs prognosemodell tilsier en lavere total- og hunndyrkvote i områder med mål om yngling av gaupe. Som direktoratet påpeker i sin faglige tilråding, er kvoten i områder med mål om yngling satt høyt, til tross for at man ligger godt under bestandsmålet i regionen. Hver enkelt rovviltnemnd skal vurdere eventuelle uttak blant annet ut fra hensynet til å komme så nær de regionale bestandsmål som mulig. I kommentarene til § 7 heter det at kravet til presisjon øker jo nærmere ned mot det nasjonale bestandsmålet den aktuelle rovviltart forvaltes. Kravet til presisjon i kvotefastsettelsen svekkes ikke dersom man ligger under bestandsmålet. Departementet har vurdert den samlede belastningen gaupebestanden utsettes eller vil bli utsatt for, samt artens

funksjon i økosystemet og virkning av uttak på naturmangfoldet for øvrig, og har tillagt prinsippet om samlet belastning stor vekt i denne saken.

En klager har anført at det er usikkerhet knyttet til bestandsstørrelsen i fylket, og at man derfor bør være føre-var etter § 9 i nm... Departementet mener at det i denne saken foreligger tilstrekkelig kunnskap, og føre-var-prinsippet i nml. § 9 tillegges derfor mindre vekt.

På denne bakgrunn har departementet kommet til at totalkvoten endres til 11 gauper, med en hunndyrkvote på 4 dyr over ett år, i region 6 i 2014. Departementet opprettholder med det rovviltnemndas vedtak når det gjelder størrelse på totalkvoten for jakt i områder uten mål om yngling. Av hensyn til å øke sannsynligheten for å nå bestandsmålet, settes det en hunndyrkvote i områdene der det fastsettes en kvote for jakt. Direktoratet anbefaler i sin faglige tilråding at det ikke tildeles en reservekvote i region 6. Departementet følger denne faglige tilrådingen basert på kunnskapsgrunnlaget som ligger til grunn. Videre følger departementet rovviltnemnda når det gjelder å åpne for kvotefri jakt i Møre og Romsdal, bortsett fra i kommunene Halså, Tingvoll, Rindal, Surnadal, gamle Aure og den delen av Sunndal kommune som ligger nord for elva Driva.

Departementet anser med de endringer vi går inn for at vilkåret i nml § 16 tredje ledd, om at høsting bare kan skje dersom best tilgjengelig dokumentasjon tilsier at arten produserer et høstingsverdig overskudd, er oppfylt i dette vedtaket.

Når det gjelder kvotefordeling og områdeavgrensning vises det til rovviltnemndas forvaltningsplan og prioriteringen av områder til henholdsvis yngling av gaupe og beitenæring som følger av denne, samt oppdaterte tall for skade- og konfliktsituasjonen i regionen. Flere av klagerne har anførsler til blant annet kvotefordeling og områdeavgrensning, jf. redegjørelsen over om klagers anførsler. Nemnda har i sin oversendelse til departementet anbefalt at en inkurie rettes opp, slik at fredningen av familiegrupper og hunndyrkvoten ikke skal gjelde i områder uten mål om yngling (kvotejaksområde 3, 10, 11 og 15), samtidig som hunndyrkvoten i områder med yngling settes til 3 dyr. Departementet viser til at det gjennom rovviltforliket er presisert at soneinndelingen skal forvaltes tydelig. Det vil si at kvoter for uttak skal settes slik at bestanden av arten holdes lavt i områder uten mål om yngling, samtidig som det må fattes vedtak som sannsynliggjør at bestandsmålet nås etter årets yngling. Departementet mener at nemnda i sitt vedtak av 20. desember ikke er i samsvar med § 12 i nml.

Det følger av nml. § 14 første ledd at tiltak etter loven skal avveies mot andre viktige samfunnsinteresser. Nml. § 14 annet ledd slår fast at det ved vedtak i medhold av loven som berører samiske interesser direkte, skal det innenfor rammen som gjelder for den enkelte bestemmelse legges tilbørlig vekt på hensynet til naturgrunnlaget for samisk kultur. Vedtaket gjelder kvotejakt i områder der det foregår reindrift, og departementet anser at vedtaket berører samiske interesser direkte. Flere klager har anførsler knyttet til vedtakets konsekvenser for reindrifta, jf. redegjørelsen over om klagers anførsler. Rovviltnemnda har redegjort for skade- og konfliktsituasjonen med beitenæringen i regionen, jf. sekretariatets saksframlegg til nemndas første behandling av kvotevedtaket. Som det fremgår av dette ble det påvist 54 gaupeskader på husdyr i regionen i 2013 (5 i Møre og Romsdal, 2 i Sør-Trøndelag og 47 i Nord-Trøndelag). Dette er en nedgang fra 66 påviste gaupeskader i 2012, 77 gaupeskader i 2011, 114 gaupeskader i 2010 og 154 i 2009. Når det gjelder tamrein ble det i 2013 påvist 89 gaupeskader i region 6 (10 i Sør-Trøndelag og 79 i Nord-Trøndelag). Dette er

en oppgang fra 33 påviste gaupeskader i 2012, men en nedgang fra 96 gaupeskader i 2011 og 124 i 2010. Departementet legger til grunn at rovviltnemndas vedtak blant annet er fattet på bakgrunn av potensialet av gaupeskader på beitedyr, og andre viktige samfunnsinteresser er således vektlagt, jf. nml. § 14.

Departementet mener det er viktig å tilrettelegge for at bestandsmålet nås innenfor prioriterte yngleområder i regionen. Av hensyn til beitenæringen finner departementet likevel grunn til å åpne for jakt i områder som ikke er prioritert som yngleområder. Kvoten fordeles slik at det kan skytes 1 gaupe i kvotejaksområde 3 (Oppdal og Rennebu kommuner), 5 gauper i kvotejaksområde 10 og 11 (Snåsa (øst for E6), hele Røyrvik og Lierne, samt Namsskogan og Grong kommuner øst for E6) og 5 gauper i kvotejaksområde 15 (Fosenhalvøya inkludert hele Namdalseid kommune og de deler av Namsos kommune som ligger sør for Namsenfjorden og vest for Løgnin). Dette er alle kvotejaksområder som ligger i områder uten mål om yngling. Kvoter kan ikke flyttes mellom kvotejaksområder og kvotejaksområder kan ikke slås sammen under jakta. Departementet anser at dette er i tråd med § 12 og § 14 i nml.

En klager tar blant annet opp gaupas rolle i naturens samspill, jf. redegjørelsen over om klagers anførsler. Departementet har i dette vedtaket lagt vekt på de forhold som nevnes i § 16 fjerde ledd og anser at en effektuering av kvoten vil påvirke artens funksjon i økosystemet og naturmangfoldet for øvrig.

Enkelte av klagerne har bedt om at kvoten får utsatt iverksettelse. Ettersom klagen er behandlet før jaktstart, er ikke dette vurdert nærmere av departementet.

Konklusjon

Klima- og miljødepartementet endrer delvis rovviltnemnda i region 6 sitt vedtak 20. desember 2013 om kvotejakt på gaupe i 2014. Det settes en totalkvote for jakta på 11 dyr, med en hunndyrkvote på 4 dyr over ett år. Dette innebærer at nemndas vedtak om størrelse på totalkvoten for jakt i områder uten mål om yngling opprettholdes, mens det ikke åpnes for jakt i områder som er prioritert til yngling av gaupe i forvaltningsplanen. Kvoten fordeles slik at det kan skytes 1 gaupe i kvotejaksområde 3 (Oppdal og Rennebu kommuner), 5 gauper i kvotejaksområde 10 og 11 (Snåsa (øst for E6), hele Røyrvik og Lierne, samt Namsskogan og Grong kommuner øst for E6) og 5 gauper i kvotejaksområde 15 (Fosenhalvøya inkludert hele Namdalseid kommune og de deler av Namsos kommune som ligger sør for Namsenfjorden og vest for Løgnin). Hunndyrkvoten gjelder i de områdene der det åpnes for jakt med kvote. Det gis ingen reservekvote. Tildelte gauper kan ikke flyttes fra et kvotejaksområde til et annet, men det skal gjøres unntak fra dette i tilfelle overskyting i et kvotejaksområde. Kvotejaksområder kan ikke slås sammen under jakta. Som i rovviltnemndas vedtak åpnes det for kvotefri jakt i Møre og Romsdal, bortsett fra i kommunene Halså, Tingvoll, Rindal, Surnadal, gamle Aure og den delen av Sunndal kommune som ligger nord for elva Driva. Departementet viser til at forvaltningsregion 6 ligger under det nasjonalt fastsatte regionale målet for gaupe. En effektuering av nemndas kvote vil høyst sannsynlig medføre en ytterligere bestandsreduksjon i regionen og innebære en stor sannsynlighet for at det nasjonalt fastsatte bestandsmålet i regionen ikke nås etter årets yngling. Av hensyn til beitenæringen har departementet opprettholdt nemndas vedtak om totalkvoten i områder som ikke er

prioritert som yngleområder. Departementets klagevedtak er i samsvar med naturmangfoldloven § 16, og målet om at gaupebestanden skal forvaltes så nær bestandsmålet som mulig. Klagene er dermed delvis tatt til følge.

Med hilsen

Torbjørn Lange
Torbjørn Lange (e.f.)
avdelingsdirektør

Gro Kvelprud Moen
Gro Kvelprud Moen
rådgiver

Kopi til:

Rovviltnemnda i region 6	c/o Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, Postboks 2600	7734	STEINKJER
Fylkesmannen i Nord-Trøndelag	Postboks 2600	7734	STEINKJER
Fylkesmannen i Sør-Trøndelag	Postboks 4710 Sluppen	7468	TRONDHEIM
Fylkesmannen i Møre og Romsdal	Fylkeshuset	6404	MOLDE
Miljødirektoratet	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM

Adresseliste

Naturvernforbundet i Sør-Trøndelag	Sandgata 30	7012	TRONDHEIM
Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag	Postboks 132	7702	STEINKJER
Naturvernforbundet i Møre og Romsdal		6630	TINGVOLL
Bygdefolk for Rovdyr	Vikabakken 4	2420	TRYSIL
Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk	Postboks 40	7701	STEINKJER
Fosen Naturvernforening	Ytre Ringvei 32	7100	RISSA
Nord-Trøndelag Reinsamelag	IN- senteret	7870	GRONG
Fosen Reinbeitedistrikt	v/Terje Haugen, Sjøåsen	7750	NAMDALSEID